

AOM118.01 Algemeen Organisatorische Motie **Pre-advies: Overnemen**

Titel motie: **Genderbalans onder de loep**

Indiener: Agnes Maassen e.a.

Woordvoerder: Agnes Maassen

Het D66 Congres op zaterdag 21 oktober 2023 bijeen te Apeldoorn,

constaterende dat:

- D66 in 2021 al eens heeft gepleit voor een vrouwenquotum in de top van het bedrijfsleven van minstens 30%;
- dat met de huidige lijst, als voorkeursstemmen niet worden meegenomen, de fractie met tussen de 5 en 20 zetels, tussen de 20 en 53 procent uit vrouwen zal bestaan;
- dat D66 niet met alle zetelscenario's tot de 20 zetels het eigen minimum van minstens 1/3e vrouwen in de top kan garanderen;
- dat de huidige lijst het resultaat is van de combinatie van een LAC-advieslijst en de daaropvolgende ledenraadpleging;

overwegende dat:

- dat dit stelsysteem al vele decennia hetzelfde is en dat bij het ontwerp hiervan mogelijk te weinig rekening is gehouden met de waarde van een meer gelijke representatie van genders in de politiek;

verzoekt het Landelijk Bestuur:

- om alternatieve manieren in kaart te brengen waarop de lijstvolgorde door leden kan worden vastgesteld waarbij ook genderbalans beter geborgd kan worden ,;
- om met de inventarisatie een brede dialoog te starten binnen de vereniging over de manieren waarop we de lijstvolgorde vast zouden kunnen stellen en hoe een goede genderbalans hierbij geborgd kan blijven,;
- De uitkomsten hiervan op een volgend congres met het congres te delen en hier eventuele vervolgstappen of conclusies aan te verbinden.;

en gaat over tot de orde van de dag.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

Het Landelijk Bestuur erkent, net als de indieners van zowel deze motie als de motie *Meer vrouwen in de politiek*, dat de diversiteit die nagestreefd wordt bij het samenstellen van de advieslijst niet altijd uit de verf komt nadat de uitslag van de stemming is vastgesteld. We waren dan ook al voornemens om hierover een brede dialoog aan te gaan binnen de vereniging. Om dit gehele proces grondig door te lichten en te zoeken naar manieren waarop we aan de ene kant rechtdoen aan de interne partijdemocratie, maar aan de andere kant ook bijvoorbeeld de diversiteit waar we met zijn allen zo hard aan werken op de definitieve kandidatenlijsten te borgen. Deze dialoog moet in 2024 plaats gaan vinden, waarbij we met de gehele vereniging gaan zoeken naar manieren om onder andere de wens van de indieners te borgen.

Deze motie zien we als een steun in de rug om deze brede dialoog over de stemmethoden binnen onze vereniging aan te gaan. Om deze reden omarmen we deze motie. Wel merken we graag op dat het congres op 6 april 2024 (en mogelijk ook het congres van het najaar van 2024) te snel is om uitkomsten van deze brede dialoog te bespreken.

AOM118.02

Algemeen Organisatorische Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Meer vrouwen in de politiek**

Indiener: AAV D66 België & Luxemburg

Woordvoerder: Anita Pannebakker

Het D66 Congres op zaterdag 21 oktober 2023 bijeen te Apeldoorn,

constaterende dat:

- na opeenvolgende interne verkiezingen de partij, de fracties in de Eerste en de Tweede kamer, de toekomstige Europese fractie en het Landelijk Bestuur geleid (zullen) worden door een man;
- dat in de top 5 van de kandidatenlijst voor de Tweedekamerverkiezingen slechts 1 vrouw staat;

overwegende dat:

- D66 staat voor radicale gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen;
- het stand partijbeleid is om evenredige participatie van mannen en vrouwen in alle partij gremia na te streven;
- studies aantonen dat organisaties met een evenwichtige verdeling van leidinggevende functies tussen mannen en vrouwen beter presteren en een aantrekkelijkere werkplek zijn voor zowel vrouwen als mannen, en meer talent aantrekken en behouden;
- vrouwen door de huidige ernstige problemen in de wereld – van de klimaat- en migratiecrisis tot de oorlog in Oekraïne - relatief zwaarder worden geraakt dan mannen en dat hun rol bij het vinden van oplossingen cruciaal is;

verzoekt het Landelijk Bestuur:

- te onderzoeken hoe er door een aanpassing van de regels voor het opstellen van de kieslijsten voor kan worden gezorgd dat (1) er een gelijke verdeling en evenwichtige spreiding van vrouwen en mannen op de kieslijsten wordt bereikt, minimaal in de top 10; en (2) er een evenwichtige verdeling tot stand wordt gebracht tussen mannen en vrouwen voor de belangrijkste leidende posities;
- uiterlijk op het najaarscongres 2024 met een advies en/of een voorstel te komen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

Het Landelijk Bestuur erkent, net als de indieners van zowel deze motie als de motie *Genderbalans onder de loep*, dat de diversiteit die nagestreefd wordt bij het samenstellen van de advieslijst niet altijd uit de verf komt nadat de uitslag van de stemming is vastgesteld. We waren dan ook al voornemens om hierover een brede dialoog aan te gaan binnen de vereniging. Om dit gehele proces grondig door te lichten en te zoeken naar manieren waarop we aan de ene kant rechtdoen aan de interne partijdemocratie, maar aan de andere kant ook bijvoorbeeld de diversiteit waar we met zijn allen zo hard aan werken op de definitieve kandidatenlijsten te borgen. Deze dialoog moet in 2024 plaats gaan vinden, waarbij we met de gehele vereniging gaan zoeken naar manieren om onder andere de wens van de indieners te borgen.

Wij nemen de man/vrouw-verhouding graag – ook in het licht van de motie *Genderbalans onder de loep* – mee in de brede dialoog over de stemmethoden binnen onze vereniging. Om deze reden omarmen we deze motie, met daarbij wel de kanttekening dat het najaarscongres 2024 wellicht te snel is om met een advies of voorstel te komen.

AOM118.03

Algemeen Organisatorische Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Maak het opstellen van het verkiezingsprogramma interactiever**

Indiener: Huub van Schaijik e.a.

Woordvoerder: Huub van Schaijik

Het D66 Congres op zaterdag 21 oktober 2023 bijeen te Apeldoorn,

constaterende dat:

- de leden van de D66 tot eind juli suggesties konden leveren voor het verkiezingsprogramma;
- de Verkiezingsprogrammacommissie eind september het concept verkiezingsprogramma presenteerde;
- de leden in die zeven weken geen terugkoppeling hebben ontvangen hoe de Verkiezingsprogrammacommissie hun suggesties heeft beoordeeld en verwerkt;

overwegende dat:

- het ontwerpen van een verkiezingsprogramma een belangrijk proces is we moeten richten op een maximaal resultaat uit de input van de suggesties;
- er voldoende communicatiemogelijkheden zijn om het verkiezingsprogramma interactief met de leden op te bouwen;

roept het Landelijk Bestuur op:

- om het verwerken van de suggesties transparanter en interactiever te maken en dit te doen samen met de indieners van de suggesties;

en gaat over tot de orde van de dag.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

Een interactief proces richting het opstellen van het verkiezingsprogramma is altijd de insteek van het Landelijk Bestuur. We nemen deze motie dan ook graag over.

Tegelijkertijd wil het Landelijk Bestuur haar waardering uitspreken voor het werk van de programmacommissies (de Permanente Programmacommissie en de Verkiezingsprogrammacommissie). Het opstellen van het verkiezingsprogramma duurt onder normale omstandigheden zo'n anderhalf jaar. In deze periode gaan de Permanente Programma Commissie en de Verkiezingsprogrammacommissie veel meer in gesprek met leden. Dit doen onder andere door middel van debatavonden, sessies met thema-afdelingen en subsessies op het congres. Het is zeer begrijpelijk dat deze ruimte er, naast de brede uitvraag voor input aan leden, thema-afdelingen en andere D66 gremia, niet was bij het opstellen van het verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamerverkiezingen van 2023.

Uiteraard zullen we het afgelopen proces evalueren en daarin zullen we deze motie meenemen, om te kijken hoe we tot een interactiever proces kunnen komen.

AOM118.04

Algemeen Organisatorische Motie

Pre-advies: Ontraden

Titel motie: **Pakkende samenvatting van het programma**

Indiener: AAV thema-afd. Digitaal66

Woordvoerder: Tom Harting

Het D66 Congres op zaterdag 21 oktober 2023 bijeen te Apeldoorn,

constaterende dat:

- Het huidige concept verkiezingsprogramma telt 231 pagina's, bestaande uit een voorwoord, inleiding, inhoudsopgave en 7 hoofdstukken waarin alle speerpunten van onze partij uitgebreid worden toegelicht.;
- De verkorte versie van het verkiezingsprogramma al 13 pagina's telt, en het programma in begrijpelijke taal 10 pagina's, allebei vol inhoudelijke tekst.;

overwegende dat:

- Het verteren van alle standpunten op deze manier de kiezer niet makkelijk wordt gemaakt.;
- Wij er als partij baat bij hebben dat iedereen die ons programma opent, zonder moeite onze hoofdpunten moet kunnen destilleren.;

verzoekt het Landelijk Bestuur:

- Een pakkende samenvatting van maximaal 2 pagina's aan het verkiezingsprogramma toe te voegen.;

en gaat over tot de orde van de dag.

Pre-advies: Ontraden

Toelichting:

Deze motie benadrukt terecht hoe belangrijk het is dat kiezers de standpunten van D66 laagdrempelig kunnen vinden en begrijpen. Dat centrale uitgangspunt delen we. Daarom hebben we ook een verkorte versie gepubliceerd en een versie in begrijpelijke taal.

Het voor een breder publiek toegankelijk maken van onze standpunten gebeurt door het campagneteam. Hiervoor hebben zij meerdere initiatieven. Aan de hand van (sociale) mediacampagnes, televisieoptredens, flyers en advertenties in de krant. Los daarvan is op de website een tool ontwikkelt die alle standpunten inzichtelijk en toegankelijk maakt.

De inleiding van de twee voorzitters van de programmacommissies bevat bovendien een samenvatting van de visie en de centrale voorstellen die in het programma naar voren komen.

Het Landelijk Bestuur is van mening dat dit tegemoetkomt aan de wens van de indiener van de motie. En dat (nog) een samenvatting van het programma niet zo veel toegevoegde waarde heeft.